

ОУ „Иван Вазов” с. Русокастро, общ. Камено, обл. Бургас
тел. 0876630002; e-mail: info-200304@edu.mon.bg

МЕРКИ

ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

I. СЪЩНОСТ, ПРИНЦИПИ И ЦЕЛИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

С тези мерки се цели да се подобряват непрекъснато условията и редът за разработванена ефективна вътрешна училищна система за осигуряване на качеството на образованието.

Качество на образованието е степента на съответствие на предоставяните публични образователни услуги със:

- нормативните изисквания (закони, държавните образователни стандарти и други юридически актове);
- очакванията на гражданите и потребителите на образователните услуги (ученици, родители, работодатели);
- очакванията на други заинтересовани страни.

Мерките са съобразени с принципите и изискванията към институциите за усъвършенстване на процесите за управление на качеството. Също така и показателите, условията и редът за измерване на постигнатото качество.

1. Качеството на образованието се осигурява чрез управление на процеса на развитие на училището, основано на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения.

2. Качеството на образованието в институциите се осигурява при спазванена следните принципи:

- 2.1. ефективно и ефикасно разпределяне, използване и управление на ресурсите;
- 2.2. автономия и самоуправление;
- 2.3. ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието и обучението;
- 2.4. удовлетвореност на участниците в процеса на обучението и на другите заинтересовани лица;
- 2.5. приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри педагогически практики;

- 2.6. непрекъснатост, прозрачност и демократичност в процеса за повишаване на качеството на институцията;
- 2.7. ориентираност на образованието и обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда;
- 2.8. целенасоченост към постигане на високи резултати в процеса на обучение и образование;
- 2.9. лидерство и ясно разпределяне на отговорности за постигане на целите на училището.

3. Цели на управлението на качеството в институцията:

- 3.1. повишаване на качеството на предоставяното образование в училище;
- 3.2. подобряване на индивидуалния напредък на всяко дете и ученик по отношение на неговите образователни резултати;
- 3.3. организационно развитие на училището.

Измерването на постигнатото качество е съвкупност от действия за определяне на резултатите на институцията по критерии за конкретен период на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий.

Измерването на постигнатото качество в институциите се осъществява на всеки две години чрез самооценяване.

4. Задачи

- 4.1. Удовлетворяване на потребностите на учителите от квалификация.
- 4.2. Ефикасно и ефективно обучение и възпитание.
- 4.3. Намаление на дела на преждевременно напусналите образователната система.
- 4.4. Модернизация на учебно-възпитателния процес.

5. Дейности

- 5.1. Установяване на ефективност на учебно-образователния процес.
- 5.2. Използване на съвременни технологии в учебния процес.
- 5.3. Ефективна работа на методическите обединения.

6. Очаквани резултати

- 6.1. Подобрена образователна среда и по-високо качество на образователна услуга.
- 6.2. Повишаване резултатите на учениците и предоставяне на равни възможности за изявяване всеки ученик.
- 6.3. Намаление дела на преждевременно напусналите образователната система.
- 6.4. Ефективна, устойчива и трайна продължаваща квалификация на педагогическите кадри.

II. РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В УЧИЛИЩЕ

Усъвършенстването на процесите за управление на качеството се постига при спазване на следните изисквания от институцията:

1. анализирането, планирането, изпълнението на дейностите и внасянето на подобрения в работата на училището;
2. областите на самооценяването;
3. участниците в процеса на самооценяването;
4. условията и реда за извършване на самооценяването;
5. съдържанието на доклада от самооценяването;
6. начините на представяне на резултатите от самооценяването;
7. срока на съхранение на документацията от самооценяването.

1. **Анализиране, планиране и изпълнение на дейностите** – разработване на стратегия за развитие на училището /съгл. чл. 263 от ЗПУО/ за 4 години и план за действие за период от 2 години

2. **Области на самооценяването**

2.1. Управление на институцията;

2.2. Образователен процес

- **Подобряване на работната среда чрез:**

- а) прилагане на механизми за адаптиране на обучаваните към средата на институцията;
- б) осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- в) модернизиране на материално-техническата база и обновяване на информационната инфраструктура;
- г) развитие на организационната култура в институцията.

- **Осигуряване развитие на персонала чрез:**

- а) подобряване на възможностите за допълнителна и продължаваща квалификация на учителите/преподавателите по специалността им от висшето образование, за подобряване на тяхната иновационна култура и личностна ефективност;
- б) изграждане на култура за осигуряване на качеството;
- в) създаване и поддържане на открита и ясна комуникация в институцията;
- г) повишаване на ефективността на административното обслужване;
- д) повишаване на мотивацията и инициативността на всички участници в процеса на образование и обучение.

- **Подобряване на резултатите от обучението чрез:**

- а) повишаване на мотивацията на обучаемите;
- б) повишаване на дела на учениците, които работят активно за подобряване на своите образователни резултати;
- в) налагане на механизъм за ранно предупреждение за различни рискове.
- г) подобряване на взаимодействието с местната общност, със социалните партньори, работодателски организации, университети и други заинтересовани страни;
- д) проучване и прилагане на добри практики на сродни институции;
- е) подобряване на възможностите за достъп до информация на участниците в образованието и обучението;
- ж) информиране на общността и заинтересованите страни за добрите практики и постиженията на институцията в областта на осигуряване на качеството на образованието и обучението;
- з) участие в проекти, свързани с повишаване на качеството на образованието и обучението.

3. **Участници в процеса на самооценяването** са учениците, учителите, директорът, другите педагогически специалисти и родителите.

4. **Разработване на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението.**

Политиката и целите по осигуряване на качеството се разработват от директора, съответно от ръководителя на институцията в съответствие със стратегията за развитие на институцията.

4.1. Самооценяването включва следните етапи:

1. определяне на работната група;
2. обучение на членовете на работната група;

3. подготовка - определяне на дейностите, процедурите, критериите, показателите и инструментите за самооценяване;
4. провеждане на информационна кампания сред учениците, учителите, другите педагогически специалисти и родителите;
5. провеждане на самооценяването;
6. обработване на информацията от проведеното самооценяване;
7. анализиране на получените резултати от самооценяването;
8. предлагане на мерки за внасяне на подобрения в работата на институцията за повишаване на качеството на предоставяното образование;
9. изготвяне на доклад от самооценяването;
10. утвърждаване на доклада от самооценяването.

4.2. Органи за управлението на качеството са:

- Директорът на училището;
- Педагогическият съвет.

4.3. Работна група

За функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството в институцията се определя работна група, която:

1. предлага на директора дейностите, процедурите, критериите, показателите и инструментите за самооценяването на качеството на предоставяното образование в училището;
2. провежда самооценяването;
3. изготвя доклад от самооценяването, който представя на директора.

4.4. Директорът на училището:

1. Организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по функционирането на вътрешната система за управление на качеството;
2. Разработва политиката и целите по осигуряване на качеството;
3. Определя състава на работната група;
4. Утвърждава годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването след приемането му от Педагогическия съвет и коригиращите мерки в хода на изпълнението му;
5. Утвърждава процедурите по критериите и инструментариума към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
6. Утвърждава коригиращи мерки и дейности за следващия период на измерване на качеството въз основа на годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване;
7. Провежда мониторинг на дейностите по осигуряване на качеството в институцията;
8. Представя годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване на регионалното управление по образованието – за училището
9. Организира обучение на персонала за осигуряване на качеството в институцията.

4.5. Директорът на училището отговаря за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството, като със заповеди:

1. организира изпълнението на следните дейности:
 - а) анализ на резултатите от изпълнението на целите на институцията;
 - б) анализ на силните и слабите страни, на възможностите и рисковете за развитието на институцията;
 - в) посочване на индивидуалния напредък на всеки ученик по отношение на неговите образователни резултати;

г) посочване на специфичните за институцията ключови фактори, които влияят на качеството на предоставяното образование;

д) планиране на ежегодните дейности за постигане на целите от стратегията за развитие на институцията;

е) изпълнение на планираните дейности от плана за действие към стратегията за развитиена институцията и реализиране на заложените в нея цели;

определя работна група, която извършва самооценяването – състав, задачите и сроковете за изпълнение;

определя начина на участие на лицата, включени в процеса на самооценяване: ученици, учители, директор и родители;

утвърждава определените на подготвителния етап дейности, процедури, критерии, показатели и инструментите за самооценяване;

2. утвърждава преди края на втората учебна година доклада от самооценяването, който съдържа:

а) информация за вътрешната и външната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването;

б) данни за използваните инструменти при самооценяването;

в) данни за резултатите от самооценяването, сравнени с резултатите от предходното самооценяване;

г) анализ на резултатите от самооценяването;

д) предложения за мерки за внасяне на подобрения в работата на институцията с цел повишаване на качеството на предоставяното образование, както и за срокове за тяхното изпълнение.

Докладът от самооценяването се утвърждава от директора преди края на втората учебна година и е част от изпълнението на плана за действие към стратегията за развитието на училището.

4.6. Педагогическият съвет приема:

1. мерките за повишаване на качеството на образованието;
2. правилата за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализацията им като част от правилника за дейността на обучаващата институция;
2. годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
3. годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване.

4.7. Правилата за прилагането на вътрешната система за осигуряване на качеството се разработват от работната група и се приемат като част от правилника за дейността на училището. Те включват:

1. правомощията на участниците във вътрешната система за осигуряване на качеството;
2. реда за организиране и провеждане на самооценяването;
3. реда и начина за съхранение на доказателствените материали за проведеното самооценяване;
4. взаимодействието на институцията със социалните партньори и другите заинтересовани страни за осигуряване на качеството;
5. начина за информиране на обществеността за получените резултати от проведеното самооценяване в обучаващата институция.

Годишният план-график съдържа дейностите по самооценяването, групирани по критериите за качество, като задължително се посочват видът на инструментариума към тях и сроковете и отговорните лица за изпълнението им.

При необходимост се предлагат на директора коригиращи мерки за изпълнение на годишния план-график. След утвърждаване на мерките се организира и координира изпълнението им.

5. Условия и ред за измерване на постигнатото качество

Измерването на постигнатото качество на образованието и обучението се осъществява от институциите чрез прилагането на процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването.

Самооценяването е процес на изготвяне на вътрешна оценка на качеството напредоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището. Самооценяването в училище се извършва по предварително определени критерии и показатели към тях.

Критериите може да се групират по следните области на оценяване:

1. управление на институцията – ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите за повишаване на качеството на образование;
2. образователен процес – обучение, възпитание и социализация;
3. взаимодействие на всички заинтересовани страни.

Показателите към всеки критерий са количествени и/или качествени и определят равнището на качеството по съответния критерий.

Критериите се оценяват с точки, като максималният общ брой точки по всички критерии е 100.

Максималният брой точки за всеки критерий се разпределя по показатели в четири равнищана оценяване.

Постигнатото качество се определя чрез крайна оценка, която се формира от сбора от получените точки по всички критерии.

Крайната оценка на постигнатото качество може да е със следните количествени и качествени равнища:

1. отлично – при крайна оценка от 91 до 100 точки;
2. добро – при крайна оценка от 86 до 90 точки;
3. задоволително – при крайна оценка от 76 до 85 точки;
4. незадоволително – при крайна оценка до 75 точки включително.

Самооценяването се провежда по процедури, утвърдени от директора на училището.

По всеки критерий се разработва процедура, която съдържа предмет и цел; инструментариум; описание на технологията на провеждане; вида на доказателствения материал (справка, контролна карта, протоколи, въпросници, анкети и други); начините на обработване на доказателствения материал; режима на съхранение и защита на информацията; отговорностите на лицата.

За проведеното самооценяване работната група по качеството изготвя годишен доклад, който включва: цел на самооценяването; информация за външната и вътрешната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването; резултати от самооценяването; сравняване на оценките по критериите с предходния период на самооценяване; анализ на получените резултати; постижения и добри педагогически практики; резултати от оценяването, нуждаещи се от подобрене, и предложение за коригиращи мерки и дейности.

Към доклада може да се прилагат графики, таблици, статистическа информация и други информационни материали.

Докладът от самооценяването се утвърждава от директора преди края на учебната година.

Мерките за повишаване на качеството на образованието се публикуват на интернет страницата на институцията в 7-дневен срок след утвърждаването им от директора и са достъпни за период не по-малък от 4 години от публикуването им.

Документацията от самооценяването се съхранява в институцията не по-малко от 5 години. Внасянето на подобрения в работата на институцията се извършва:

1. чрез изпълнение на плана за действие към стратегията на училището, в който се включват мерките, предложени от работната група по самооценяването и обществения съвет и приети от педагогическия съвет;

2. чрез изпълнение на препоръките след оценката и насоките от инспекцията по чл. 274, ал. 5, т. 3 ЗПУО.

При необходимост стратегията за развитие на училището се актуализира и в нея се формулират нови цели за развитие на училището.

III. МЕТОДИЧЕСКО ПОДПОМАГАНЕ И МОНИТОРИНГ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

За осигуряване на качеството в институциите се осъществяват методическо подпомагане и мониторинг.

Методическото подпомагане за разработване и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството включва: консултиране, информиране, инструктиране и представяне на добри педагогически практики.

Мониторингът е вътрешен и външен, като резултатите от него включват констатации, изводи и препоръки за вземане на информирани решения за усъвършенстване на процеса за осигуряване на качеството в съответната институция.

Вътрешният мониторинг се осъществява от директора на училището.

Методическото подпомагане и външният мониторинг се осъществяват за училищата – от Министерството на образованието и науката и от регионалните управления по образованието.

IV. ФИНАНСИРАНЕ

Дейностите за изграждане и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението се финансират със средства от субсидия по формула и от собствени приходи, както и други източници на финансиране – спонсорство, национални и международни програми и проекти и др.

**Критерии по области на оценяване и показатели за измерване
на постигнатото качество на управление на образователната институция**

№ по ред	Наименование на критериите пообласти на оценяване	Показатели за измерване на равнището напостигнатото качество
1.	Област: Мениджмънт на организацията - планиране, организиране и контрол вучилищната организация	
1.1.	Стратегия за развитие на училището	Разработена стратегия за развитие на училището и годишен план за действие
1.2.	Реализирани учебни планове, програми	Разработени и утвърдени учебни планове, учебни програми, инструктажи и др.
1.3.	Дейност на Педагогически съвет	Планиране и организиране дейността на Педагогическия съвет
1.4.	Ниво на управление	Изградени системи, механизми, процедури за управление, отговорности и компетенции
1.4.	Организация на учебно-възпитателния процес	Сформирани ефективни екипи, комисии и методически обединения
1.5.	Контролна дейност	Планирана, реализирана адекватна контролна дейност на училищното ръководство
1.6.	Оценка на качеството наобразователна услуга	Създаден работещ механизъм за вътрешна оценка/самооценка/ с участие на родители,учители, ученици и външни партньори
2.	Област: Достъп до образование и обучение, образователна среда и училищнакултура	
2.1.	Наличие на работещи механизми за адаптиране на ученика към училищната среда	Личностна подкрепа на учениците – сформирани екипи; разработени са и се изпълняват специфични програми за работа сученици с образователни затруднения и/ или със СОП.
2.3.	Наличие на модерна материално-техническа база за обучение	Наличие на оборудвани с техника класни стаи и кабинети- компютри, проектори, интерактивни дъски
2.4.	Извънкласни и извънучилищни дейности. Прилагане на ДОС за гражданско, екологично, патриотично образование.	Създадени са възможности за включване на ученика в различни училищни общности в зависимост от интересите и потребностите му чрез предлагане на разнообразни извънкласни форми и дейности
2.5.	Целодневна организация на учебния ден	Въведена е ефективна целодневна организация на учебния процес съобразно законовитеизисквания; обхват и относителен дял
2.6.	Училищна политика за превенция	Разработена и внедрена система за превенция на

	на агресията и други поведенчески проблеми	насилието и агресията сред децата и учениците, която е известна и на родителите; намаляване на негативни поведенчески прояви сред учениците (употреба на наркотици, алкохол, цигари, рисково сексуално поведение и др.)
2.07.20 24 г.	Училищна политика за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Разработена е система от мерки за превенция на отпадането от училище на ученици въздължителна училищна възраст
2.8.	Приобщаващо образование	Осигурена е система от мерки за допълнителна работа с изоставащи ученици, консултации и подкрепа на ученици с изяви дарби; дейностите на екипи за мотивация и подкрепа личностното развитие на ученика и на педагогическия съветник са координирани и са насочени към осигуряване на оптимални условия за реализиране потенциала на всеки ученик и към подкрепа на педагогическия състав в постигането на учебно-възпитателните цели
2.9.	Етичен кодекс на училищната общност	Разработен е и се прилага училищен Етичен кодекс на поведението, включващ ясни правила за ред и дисциплина и ефективни механизми за тяхното съблюдаване
2.10.	Училищни ритуали	Има изградени традиции- ритуализация, лого, знаме, церемонии, обичаи и др.
2.11.	Ученическо самоуправление	Налице е изградено и добре функциониращо ученическо самоуправление и се осигурява подкрепа за ученическата инициатива и творчество
2.12.	Училищни политики за подобряване на резултатите и обучението по отделни учебни предмети и културно-образователни области	Създадени са и се прилагат ефективни механизми за оценка на резултатите от учебно-възпитателния процес на индивидуално и училищно ниво
2.13.	Професионално ориентиране на учениците	Изградена е система за професионално ориентиране на учениците и кариерното им развитие
2.14.	Осигуряване на възможност за образование и обучение в различни форми на обучение	Училището осигурява възможност за образование и обучение в различни форми на обучение
2.15.	Публичност и популяризирана предлаганото образование и съдържанието му	Използване на многообразни начини и средства за публичност и популяризиране на предлаганото образование и съдържанието му

3.	Област: Вътрешна и външна комуникация, маркетингова дейност	
3.1.	Вътрешна комуникация	Създадени ясни и ефективни вътрешни канали за достъп и разпространение на информация в институцията.
3.2.	Външна комуникация	Налице са открити и ефективни канали на комуникация и взаимодействие между учители ученици, родители и ръководството на образователната институция; адекватни възможности за включване на родителите в организираните от училището дейности
3.3.	Връзка с други институции	Взаимодействие с институциите в системата на училищното образование, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление и социалните партньори; взаимодействие с институции за подпомагане на включващото обучение и възпитание на деца и ученици със СОП.
3.4.	Портфолио на детето, ученика и учителя	Поддържат се портфолиа на ученици и на педагогическия персонал.
4.	Област: Управление на човешките ресурси	
4.1.	Планиране, подбор и развитие на персонала	Наличие на политики за подбор, назначаване, съкращаване, заплащане на труда на персонала; ВПОРЗ
4.2.	Текучество на персонала	Относителен дял, причини.
4.3.	Атестиране на персонала	Наличен механизъм, критерии за оценка.
4.4.	Квалификация - функционираща вътрешна система за повишаване на качеството на образованието и обучението в училището	Разработване на вътрешна система за вътрешна и външна квалификация, правила за участие; адаптация на новоназначени учители; картотекиране на квалификационната дейност
4.5.	Стимулиране на персонала за иновации и за създаване и популяризиране на добри практики	Насърчаване на новаторство, интерактивни методи на преподаване и учене; обмен на добри практики, партньорства
4.6.	Лидерство	Успешно разрешаване на конфликти, работа в условия на стрес и кризисни ситуации
5.	Област: Управление на финансовите материални ресурси	
5.1.	Управление на финансовите ресурси	Ефективно, законосъобразно и прозрачно планиране и управление на бюджета; система за финансово управление и контрол
5.2.	Материално-техническа база	Модернизиране на материално-техническата база; оборудване на класни стаи, кабинети и др.; осигуряване с учебници, помагала, пособия, канцелария, интернет, софтуери
5.3.	Безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд	Осигурен пропускателен режим и здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд; пожарна безопасност; ремонтна дейност

Критерии по области на оценяване и показатели за измерване на постигнатото качество на образователния процес – педагогически специалисти в образователната институция

№ по ред	Наименование на критериите пообласти на оценяване	Показатели за измерване на равнището напостигнатото качество
1.	Област: Процес на обучение (преподаване и учене)	
1.1.	Планиране	Тематично разпределение на учебния материал,урочно планиране съобразно потребностите на учениците, гъвкавост при реструктуриране
1.2.	Предварителна подготовка	Анализ, планиране и мерки при входяща, изходяща диагностика и текущо оценяване; подготовка на разнообразни учебни материали
1.3.	Процес на преподаване	Ясна методическа структура, темп на работа, използване на подходящи методи и средства за обучение
1.4.	Диференциран подход на обучение	Работа с изоставащи и напреднали ученици
1.5.	Процес на учене (учебна дейностна учениците)	Осъществяване на обратна връзка, развитие на умения за самостоятелно, групово, индивидуално учене
1.6.	Учебна литература	Използване на различни източници на информация – учебници, глобална мрежа,литература, библиотека
2.	Област: Оценяване на учениците и проследяване на напредъка им	
2.1.	Оценяване и самооценяване	Ефективни и разнообразни форми на оценка,самооценка и взаимна оценка; мотивирани оценки, конкретни препоръки и насоки, ясни рецензии; ритмичност
2.2.	Домашна работа	Обем, честота; контрол, самоконтрол, корекция
2.3.	Резултати на учениците	Съизмеримост на вътрешно и външно оценяване
2.4.	Постижения на учениците	Съпоставка на резултати, анализ на постиженията, постигнати резултати насъстезания и конкурси
2.5.	Напредък на учениците	Системни дейности за постигане на напредък в обучението на всеки ученик; подготовка на деца с изявиени дарби; портфолио на ученика
2.6.	Идентифициране на обучителнизатруднения на учениците	Идентифициране на потребности и дефицити в обучението на учениците, реализиране на консултации, индивидуална допълнителна работа, лятна работа; портфолио на ученика
3.	Област: Взаимодействие и подкрепа	

3.1.	Подкрепа на образователното и личностно развитие на учениците, съобразно техните потребности и способности	Образователна подкрепа на всеки ученик – ученици със СОП, таланти и заложби, билингви, с обучителни затруднения; система за екипна работа с ученици реинтегрирани, след отпадане; относителен дял на сформирани екипи за
		личностна подкрепа
3.2.	Работа в мултидисциплинарен екип	Съдействие и екипна работа с други учители, педагогически съветник, социални работници, обществени възпитатели и др.
3.3.	Работа в толерантна среда	Ефективна работа независимо от различията в религиозно, етническо, социално-икономическо, културно и др. многообразие.
3.4.	Взаимоотношения и общуване между учители и ученици и междусамите ученици	Обратна връзка, толерантност, партньорство
3.5.	Работа в конфликтни ситуации	Адекватна реакция при нарушения на дисциплината, допуснати неоснователни отсъствия, поведенчески прояви, конфликти и агресия
3.6.	Взаимодействие със социалната среда	Комуникация с родители; поддържа контакти със заинтересовани институции
3.7.	Работа в извънкласни и извънучилищни дейности	Работа по проекти, клубове, училищни партньорства
4.	Професионално развитие на учителя	
4.1.	Вътрешна квалификация на педагогическите специалисти	Участие във вътрешноучилищни форми на квалификация, работа в комисии, методически обединения, наставничество и др.
4.2.	Външна квалификация на педагогическите кадри	Участие в различни семинари, тренинги, форуми, практикуми и др.; обмен на добри практики; открити уроци; доклади, методически разработки и др.; придобиване на ПКС и друга допълнителна квалификация
4.3.	Кариерно развитие и израстване	Сертифициране, придобиване на нови компетентности, магистърски програми, следдипломни квалификации, мобилност, учебни визити и др.; кариерно развитие по вертикала и по хоризонтала
4.4.	Професионални цели и методически подходи на учителя	Изготвяне на професионално портфолио

